

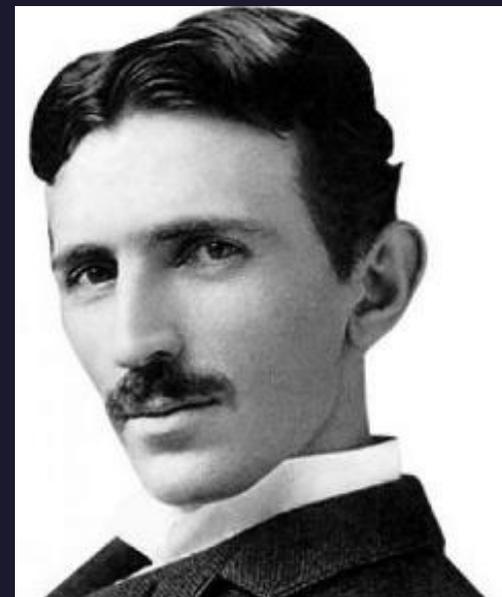

POSLOVANJE OSIGURANJA
I REOSIGURANJA
USLOVLJENI
ENERGETIKOM I IZVORIMA
ENERGIJE

Prof. dr Bogdan Kuzmanović

*Energija, to je ključni problem
budućnosti - pitanje života ili
smrti.*

Nikola Tesla

Sadržaj prezentacije

Izvori energije

Evropsko tržište energetike i nafte danas

Osiguranje energetike

Izvori energije

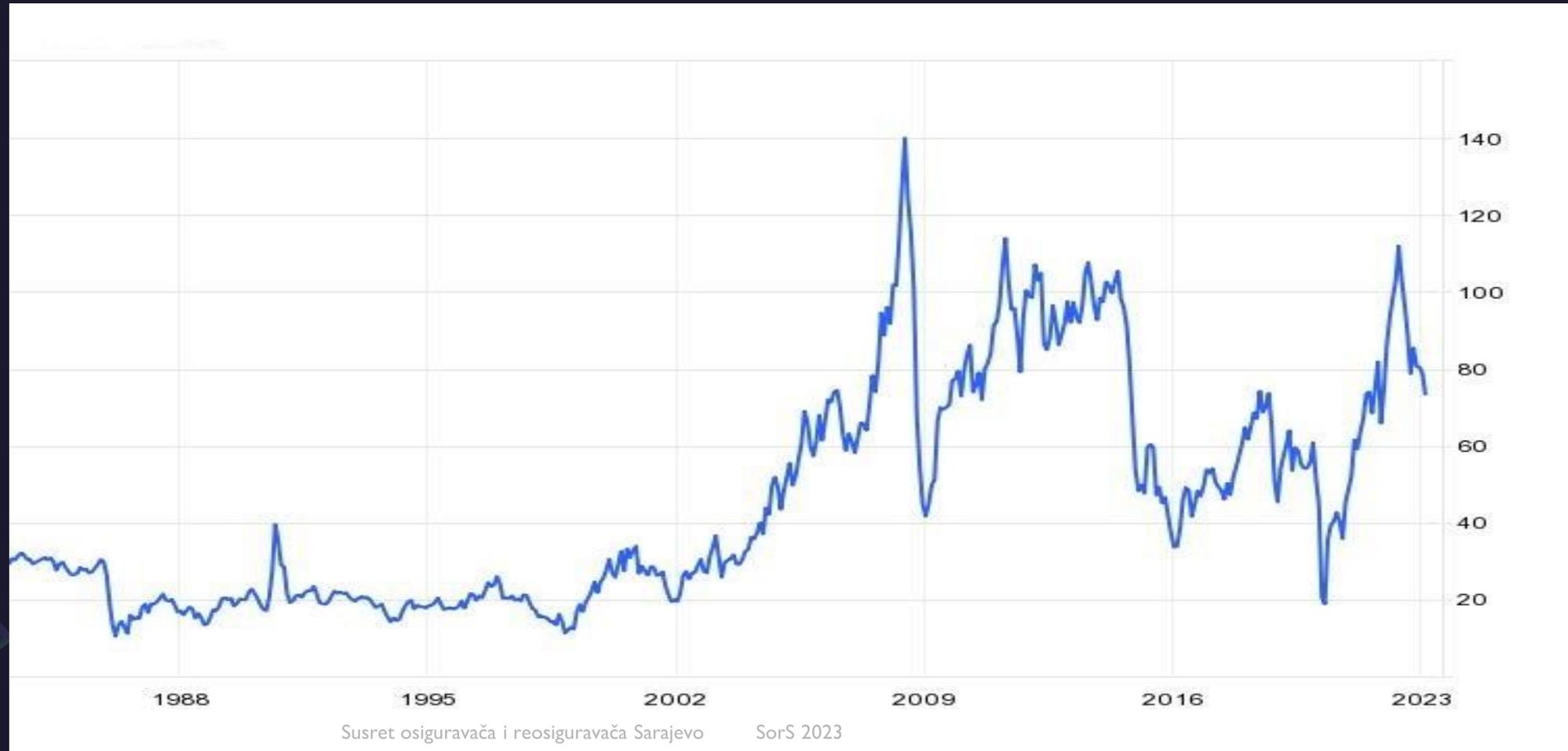
Izvori energije

- Nafta - tečna mineralna ugljovodonična sirovina

Zemlja	Miliona barela po danu	Procenat u ukupnoj svetskoj proizvodnji nafte
SAD	18,61	20%
Saudijska Arabija	10,81	12%
Rusija	10,50	11%
Kanada	5,23	6%
Kina	4,86	5%
Irak	4,16	4%
Ujedinjeni arapski emirati	3,78	4%
Brazil	3,77	4%
Iran	3,01	3%
Kuvajt	2,75	3%
Ukupno prvih 10	67,49	72%
Ukupno u svetu	93,86	100%

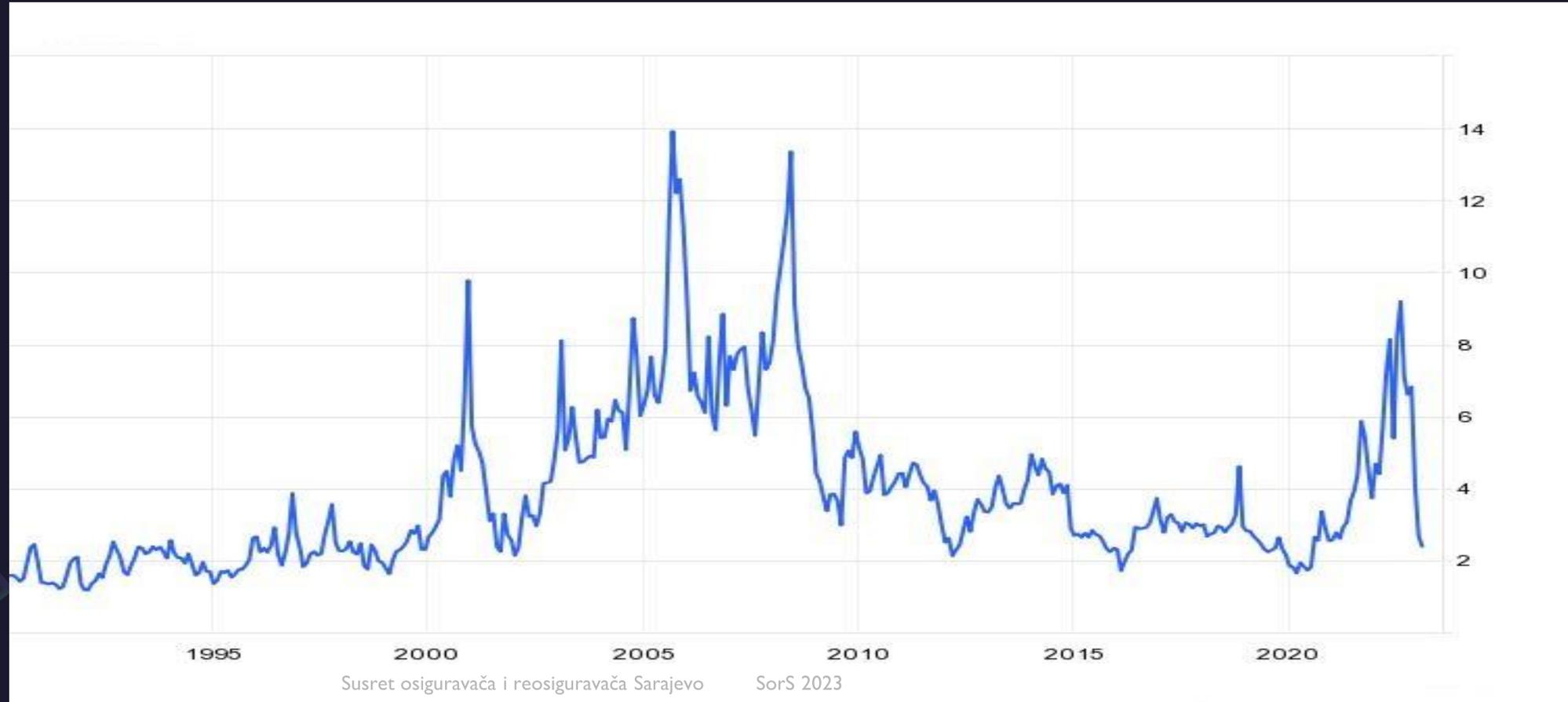
Izvori energije

- Kretanje cene sirove nafte u dolarima po barelu u periodu od marta 1983. do marta 2023. godine

Izvori energije

- Kretanje cene prirodnog gasa u dolarima po milionu britanskih toplotnih jedinica u periodu od februara 1998. do marta 2023. godine.

Izvori energije

- 10 zemalja sa najvećim rezervama prirodnog gasa

1. Rusija (47.805 milijardi kubnih metara),
2. Iran (33.721 milijardi kubnih metara),
3. Katar (24.072 milijarde kubnih metara),
4. Sjedinjene Američke Države (15.484 milijarde kubnih metara),
5. Saudijska Arabija (9.200 milijardi kubnih metara),
6. Turkmenistan (7.504 milijarde kubnih metara),
7. Ujedinjeni Arapski Emirati (6.091 milijardi kubnih metara),
8. Venecuela (5.740 milijardi kubnih metara),
9. Nigerija (5.475 milijardi kubnih metara),
10. Kina (5.440 milijardi kubnih metara).

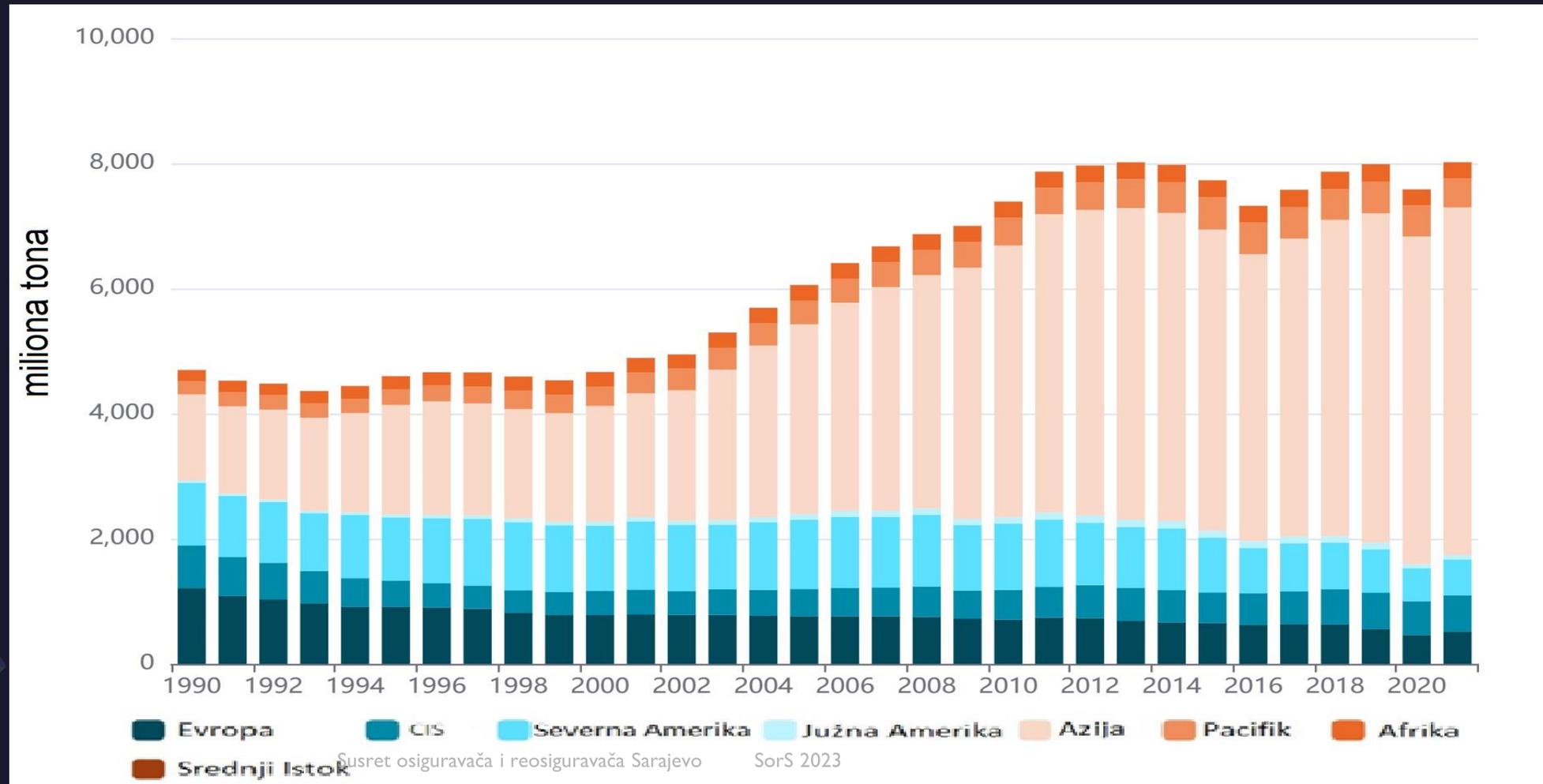
Izvori energije

- Zemlje sa najvećim rezervama uglja su:

1. SAD – 22% svetskih rezervi,
2. Rusija – 15% svetskih rezervi,
3. Australija – 14% svetskih rezervi,
4. Kina – 14% svetskih rezervi i
5. Indija – 10% svetskih rezervi.

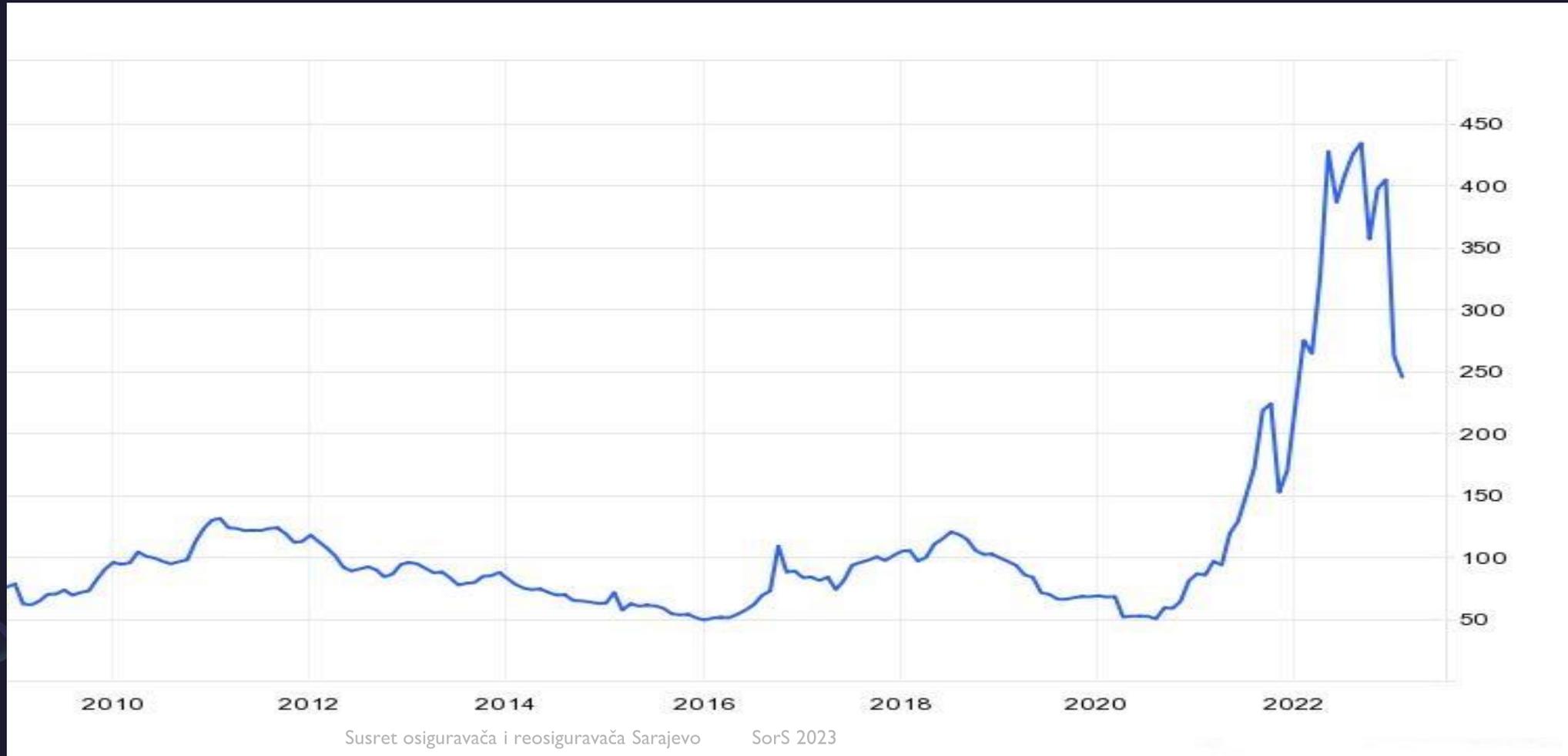
Izvori energije

- Potrošnja uglja po regionima u svetu u milionima tona u periodu od 1990. godine do 2021. godine

Izvori energije

- Kretanje cene uglja u dolarima po toni u periodu od 2009. godine do 2023. godine.

Izvori energije

- Deset vodećih zemalja po količini proizvedene nuklearne energije u 2020. godini, mereno u gigavat satima

Država	Gigavat sati
SAD	789.919
Kina	344.748
Francuska	338.671
Rusija	201.821
Južnoafrička Republika	152.583
Kanada	92.166
Ukrajina	71.550
Nemačka	60.918
Španija	55.825
Švedska	47.362

Izvori energije

Alternativni izvori energije

- Energija sunca
- Energija vetra
- Geotermalna energija
- Energija iz biomasa

Evropsko tržište energetike i nafte danas: Promene u bilansu pravaca snabdevanja

Evropsko tržište energetike

- Izazov diversifikacije udaljavanja od ruske nafte
- Uticaj visokih troškova energije na preradu i industriju EU
- Marže ruskih rafinerija zaštićene kapom cena
- Neće svi ruski proizvodi u Evropu biti zamenjeni

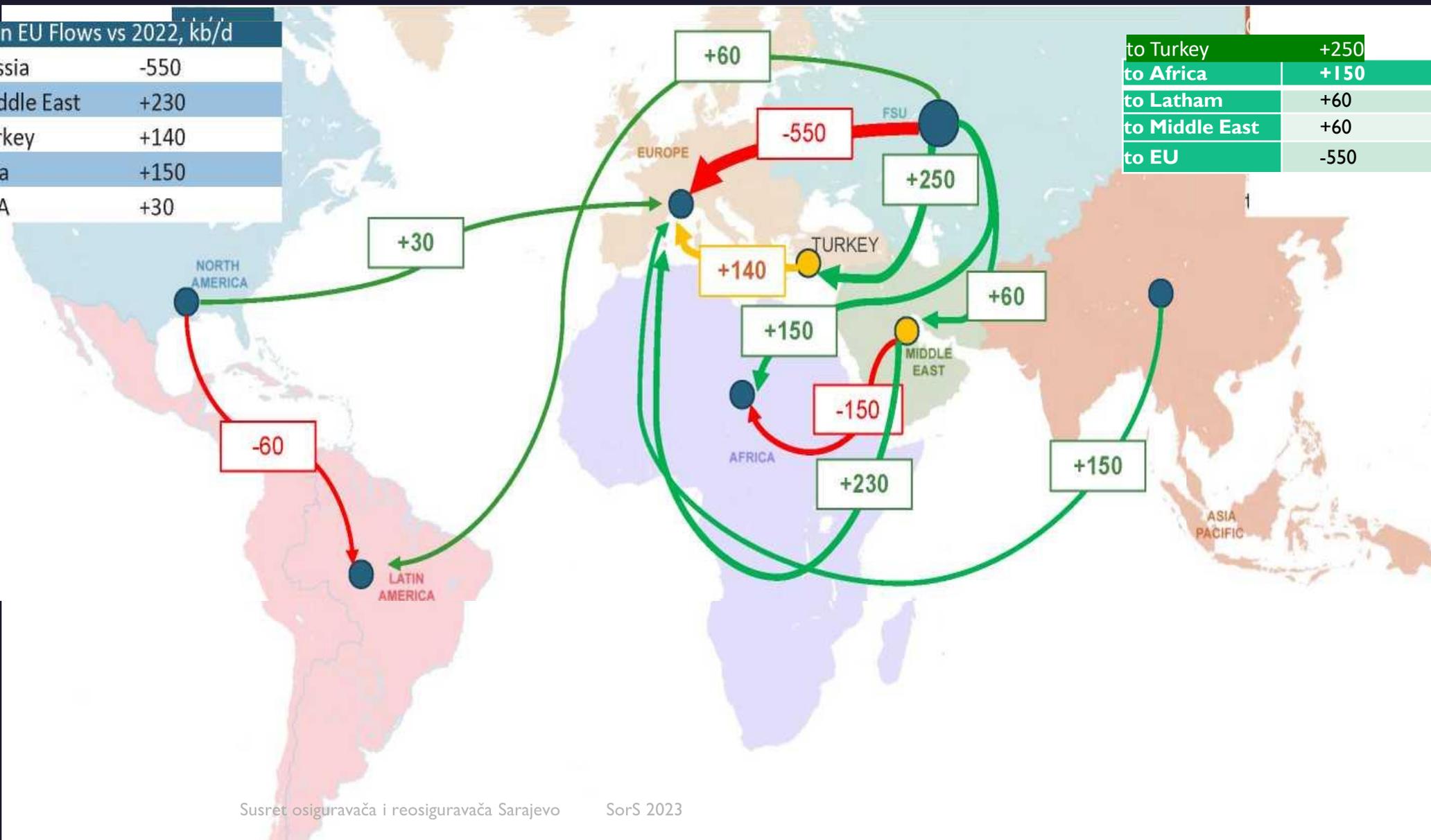

Evropsko tržište energetike

Change in EU Flows vs 2022, kb/d

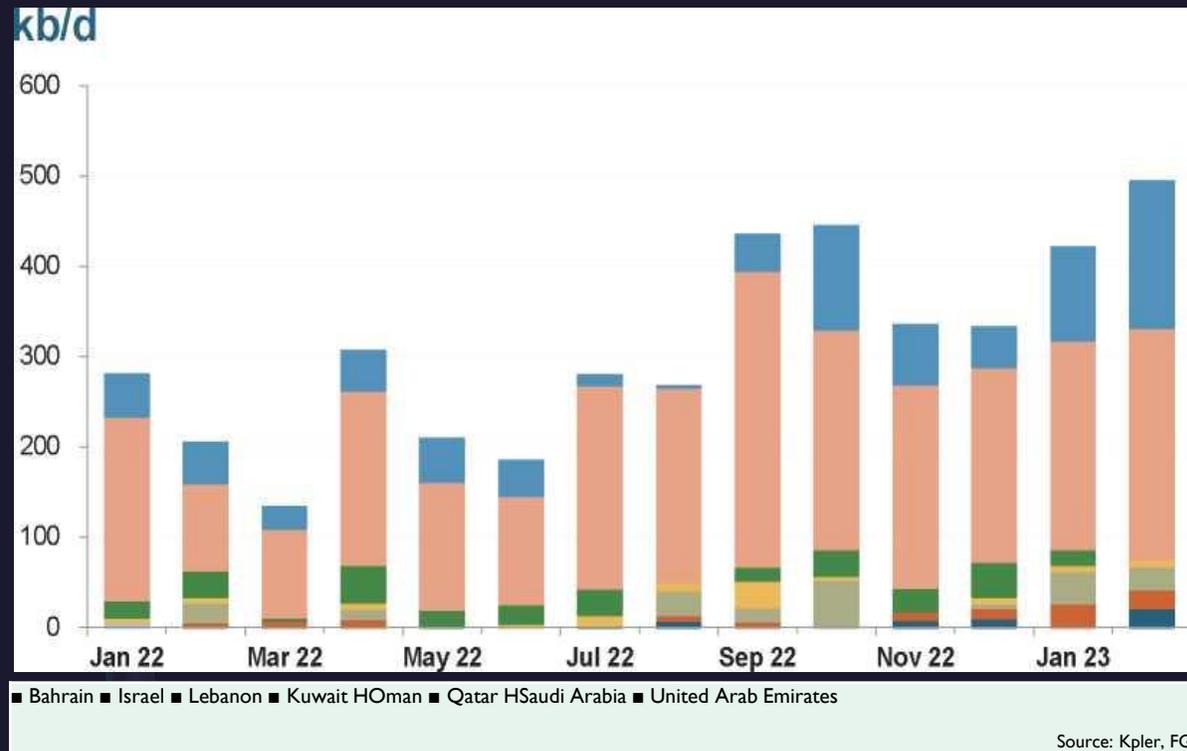
from Russia	-550
from Middle East	+230
from Turkey	+140
from Asia	+150
from USA	+30

to Turkey	+250
to Africa	+150
to Latham	+60
to Middle East	+60
to EU	-550

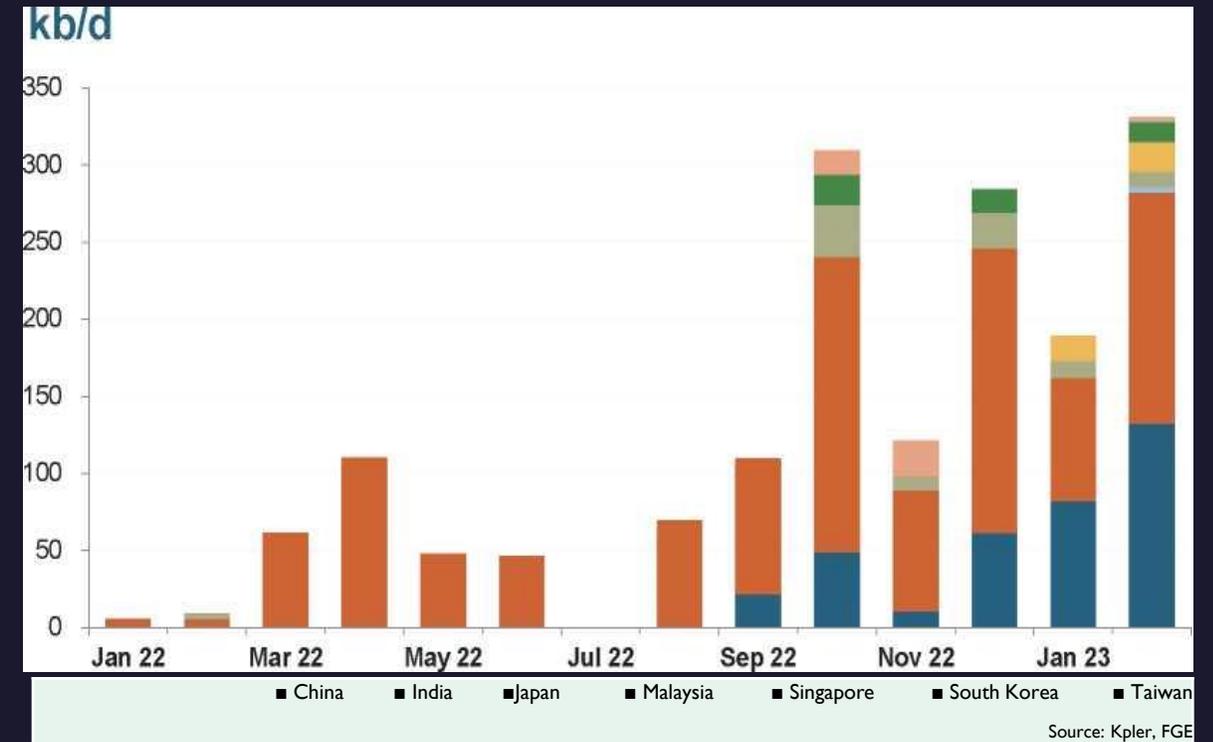

Evropsko tržište energetike

Middle East Gasoil/Diesel Exports to EU-27,

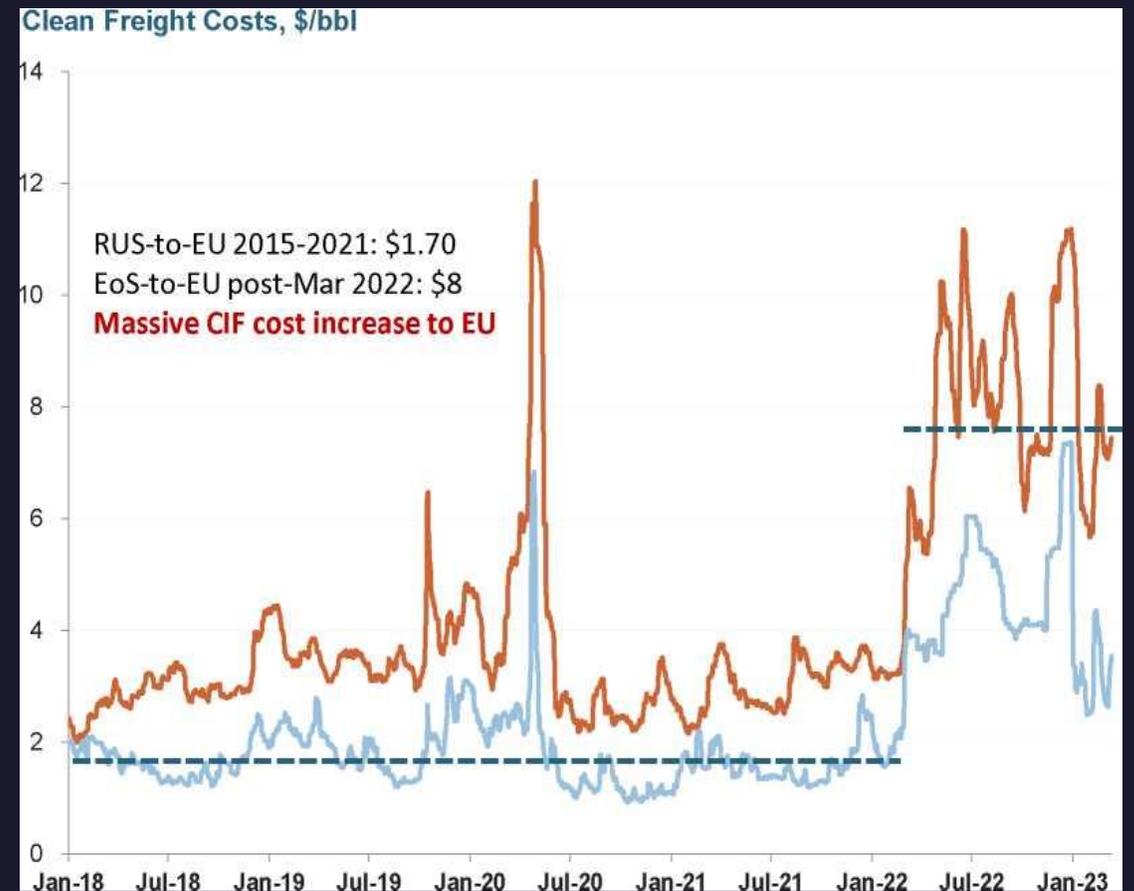
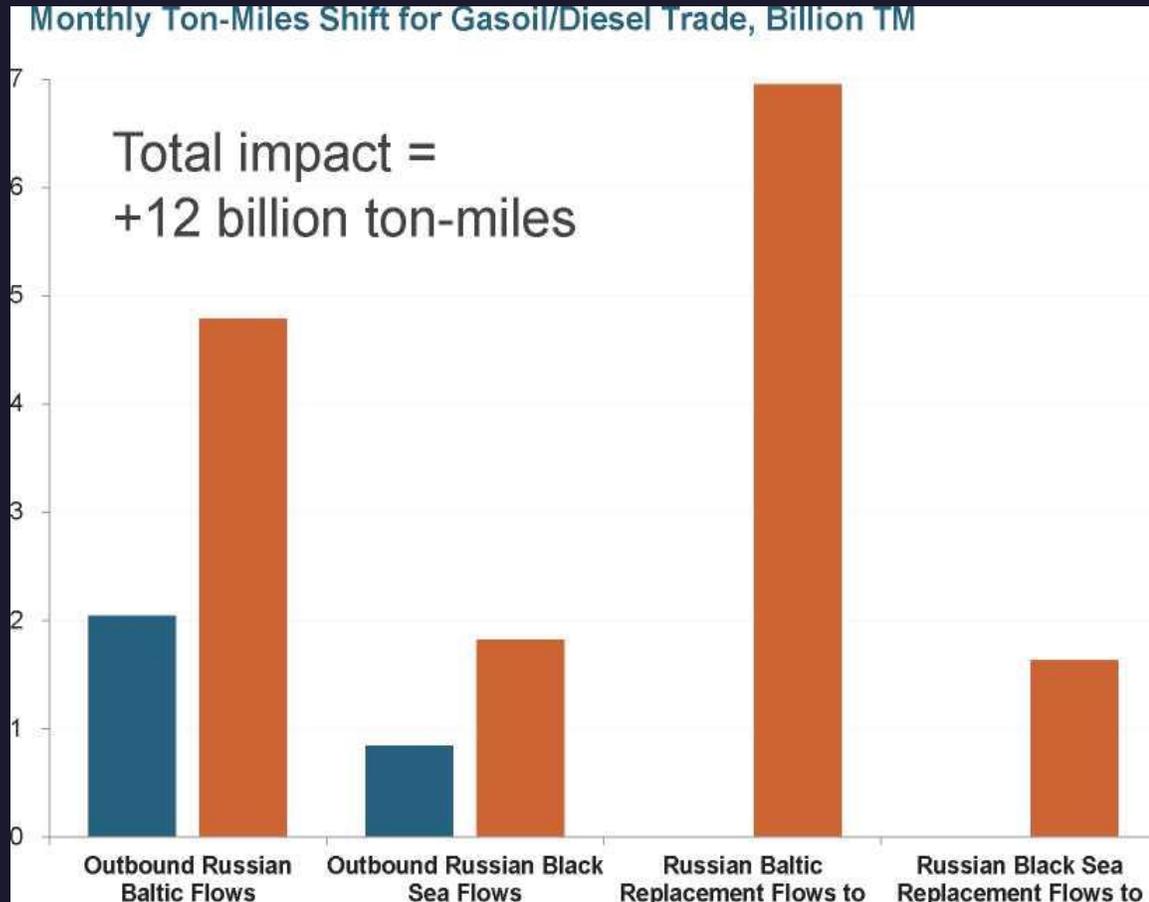

Asia Pacific Gasoil/Diesel Exports to EU-27,

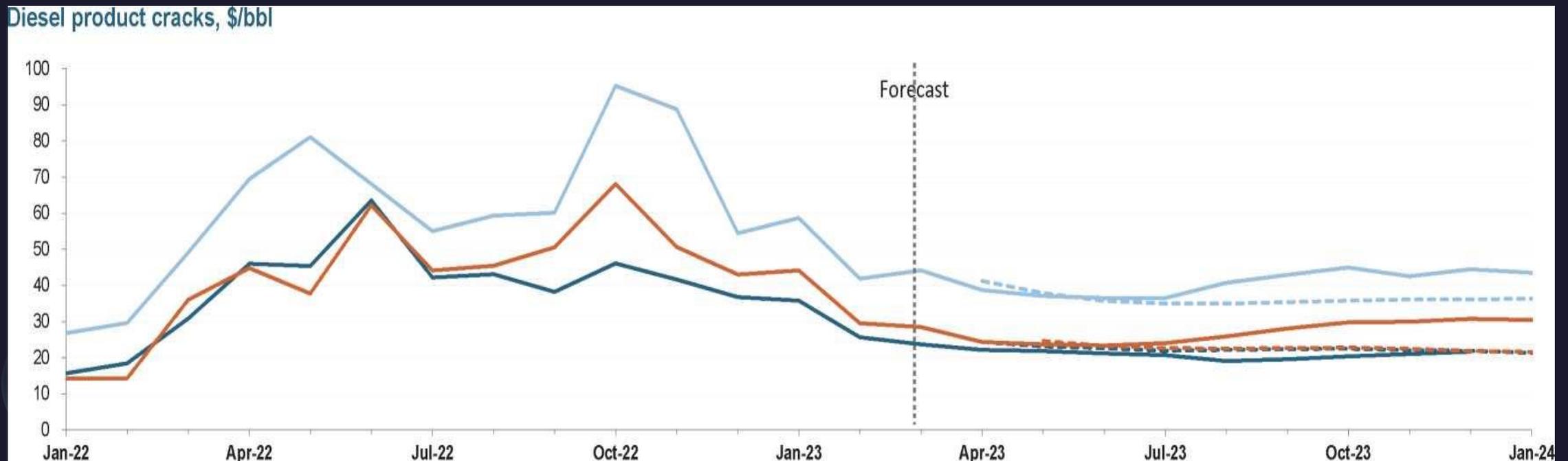
Evropsko tržište energetike

- Sankcije prema ruskim energentima ima za posledicu poskupljenje prevoza

Evropsko tržište energetike

- Prognoza kretanja cene dizela do 2024. godine
- Veći troškovi prevoza i osiguranja zajedno sa većim operativnim troškovima evropske rafinerije

- Bez pristupa ruskim ugljovodonicima, evropski energetska pejzaž je mnogo manje efikasan
- Gubitak efikasnosti nanosi veće operative troškove koji će biti prosleđeni potrošačima
- Energetska gladne kompanije u Evropi mogle bi trajno da se presele u regione sa jeftinijom i pouzdanijom energijom
- Duže vreme transporta povećaće cene prevoza, povećavajući troškove uvoza
- Veći troškovi energije, veći ekološki troškovi
- Uticaj na celu ekonomiju je značajan

Osiguranje energetike

Osiguranje energetike

- Osiguranje energetike - brojne vrste imovinskih i osiguranja od odgovornosti povezanih sa energetskektorom

- Između ostalog sledeća pokrića:
  - imovinu na kopnu i na moru (off-shore),
  - pokriće svih rizika za fizička oštećenja,
  - objekte u izgradnji i objekte u montaži (CAR, EAR),
  - mehaničke kvarove,
  - prekid rada,
  - gubitak prihoda od proizvodnje,
  - pokriće za uzvodne, srednje i nizvodne tokove nafte i gasa,
  - pokrića za slučaj nesreće na radu,
  - opšte odgovornosti,
  - odgovornosti za zagađenje prirodnog okruženja i druga.

- Kada je reč o osiguranjima povezanim sa proizvodnjom energije i uslužnim kompanijama, javljaju se sledeća pokrića:
  - proizvodnje energije,
  - napajanja gasom,
  - hidroelektrana,
  - snabdevanja električnom strujom,
  - maloprodaje i veleprodaje,
  - usluge isporuke gasa i struje,
  - nezavisne proizvođače električne energije,
  - proizvođače i distributere,
  - izvođače radova na održavanju postrojenja i izvođače komunalnih usluga.

Osiguranje energetike

- Kada je reč o rudarstvu, kao sastavnom delu energetske delatnosti, potrebno je između ostalog obezbediti pokrića:
  - rudarenja tvrdog kamena,
  - rudarenja metala/nemetala,
  - vađenja kamena,
  - objekata za preradu,
  - izvođača radova,
  - proizvođača opreme i distributera i održavanja i opravki opreme.

Osiguranje energetike

- Kada su u pitanju alternativni energetske izvori, odnosno izvori obnovljive energije, potrebno je obezbediti imovinska pokrića i to:
  - fizičkog oštećenja,
  - prekida rada,
  - dodatnih troškova,
  - kašnjenja u pokretanju rada,
  - zamenu napajanja i održavanje.

Osiguranje energetike

- Potrebno je obezbediti i osiguranja od odgovornosti i to:
  - opšte odgovornosti,
  - kompenzacije radika,
  - auto odgovornost,
  - vremenski element proširenja pokrića za odgovornost po osnovu zagađenja okruženja,
  - odgovornost na kopnu i moru (off-shore) i
  - višak odgovornosti

Hvala na pažnji

Prof. dr Bogdan Kuzmanović

bogdan.kuzmanovic@transnafta.rs

